

POMORSKA LIGA EDUKACYJNA**Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych województwa pomorskiego
z kompetencji społecznych w roku szkolnym 2025/2026****Etap II - powiatowy****Przedmiot: KOMPETENCJE SPOŁECZNE****Instrukcja dla rozwiązującego**

1. Za rozwiązanie wszystkich 5 zadań możesz otrzymać maksymalnie 50 punktów. Pamiętaj, aby zadania rozwiązywać samodzielnie. Rozwiązania zadań przedstaw w takiej formie, żeby można było odczytać je bez problemu.
2. Zadanie 1. zrealizuj w formie pracy pisemnej (maksymalnie do 300 wyrazów z zachowaniem poprawności językowej)
3. Zadanie 2. zrealizuj w formie prezentacji (maksymalnie 15 slajdów).
4. Odpowiedzi na pytanie 3. zrealizuj w formie zaproponowanej przez autora pytań w formie pisemnej (maksymalnie do 3 stron tekstu) z zachowaniem poprawności językowej.
5. Zadanie 4. zrealizuj w formie zaproponowanej przez autora pytań
6. W zadaniu 5. (Działanie I. i II.) Twoja wypowiedź powinna się zamykać maksymalnie do 80 słów z zastosowaniem w niej perswazyjnych środków językowych.
7. Rozwiązania tekstowe zadań zamieść w jednym pliku, natomiast prezentację - jako oddzielny plik (limit wielkości załączników to 20 MB)

Zadania

1. *Początek XIV wieku przyniósł Pomorzu Gdańskiemu wojny i okrucieństwo. Rozstrzygnij, czy tak postawiona teza znajduje potwierdzenie w faktach historycznych dotyczących Pomorza w XIV wieku i je uzasadnij, uwzględniając w swojej argumentacji aspekt militarny i społeczno-gospodarczy. Twoja wypowiedź powinna liczyć minimum 300 wyrazów z zachowaniem poprawności językowej.* [0 – 10 pkt]

Stanowisko:

Uzasadnienie:

2. *Województwo pomorskie to region oferujący liczne festiwale, koncerty oraz miejsca związane z muzyką. Kultura muzyczna Pomorzan buduje poczucie wspólnoty, tożsamości mieszkańców, decyduje o jakości życia, jest jednym z czynników rozwoju, kreatywności, a także aktywności twórców. Zaprezentuj trzy cykliczne wydarzenia muzyczne, które Twoim zdaniem są wizytówką województwa pomorskiego. Temat możesz zrealizować w formie wypowiedzi pisemnej (maksymalnie do 3 stron tekstu) lub przygotuj prezentację (maksymalnie 15 slajdów).* [0 – 10 pkt]

3. *Jak zachęcić koleżanki i kolegów do czytania lektur szkolnych? W szkole do obowiązujących rodzajów lektur zalicza się najczęściej powieść, opowiadanie, wiersz, dziennik, list, a także*

czasopisma, publicystykę, tekst informacyjny i reklamowy. **Zaproponuj własny kanon dziesięciu lektur podając tytuł i autora oraz uzasadnienie, które zachęci do poznawania świata literatury. Zrealizuj temat w formie pisemnej (maksymalnie do 3 stron tekstu) z zachowaniem poprawności językowej.** [0 – 10 pkt]

4. Zapoznaj się z zaprezentowanymi fotografiami polskich strojów ludowych, przeczytaj poniższy tekst źródłowy – wypowiedź prof. Gerarda Labudy, a następnie odpowiedz na pytania. [0 – 10 pkt]

Fot. 1. *Fotografie polskich strojów ludowych.*



A.

B.

C.

Źródło: <https://www.bing.com/images/search?q=str%C3%B3j+.....> [data pobrania: 26.11.2025 r.]

Źródło do zadania 4. *Wypowiedź historyka mediewisty, wybitnego znawcy Pomorza i Kaszub.*

„Tyle zawsze było historii Kaszubów, ile w niej było dokonań samych Kaszubów. Ale historia ich będzie trwała tak długo, dopóki imię Kaszubów, ich mowa, ich obyczaj, ich kultura będą stanowiły wartość dla nich samych”.

Prof. Gerard Labuda

Źródło: <https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DtDxCcHuR> [data pobrania: 26.11.2025 r.]

a) Rozstrzygnij, który polski strój ludowy A, B lub C (Fot. 1) może stanowić ilustrację do wypowiedzi prof. Gerarda Labudy ze źródła 1. Uzasadnij odpowiedź przywołując na wybranym przykładzie głęboką symbolikę i bogactwo tradycji Kaszub. [0 – 4 pkt]

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

b) Wyjaśnij, co oznaczają poszczególne elementy stroju kaszubskiego, odpowiedź zamieszczając w tabeli: [0 – 3 pkt]

Lp.	Elementy stroju	Wyjaśnienie
1.	GORSET	
2.	FARTUCH	
3.	KAMIZELKA	

c) Uzasadnij, dlaczego ważne dla Kaszub były, tak różniące się od siebie osoby: *Barnim III Wielki* – dux Casoborum, *Florian Ceynowa* – lekarz i działacz społeczny, *Hieronim Derdowski* – poeta i dziennikarz. Odpowiedź umieść w tabeli. [0 – 3 pkt]

Lp.	Osoba	Uzasadnienie
1.	Barnim III Wielki – dux Casoborum	
2.	Florian Ceynowa – lekarz i działacz społeczny	
3.	Hieronim Derdowski – poeta i dziennikarz	

5. W ochronie przyrody wiele zależy od świadomości jej znaczenia w społeczeństwie, w tym zakresie główna rola przypada szkołom i organizacjom społecznym. **Zaproponuj dwa działania (odpłatne i nieodpłatne) wpisujące się w cele działalności jednej z najstarszych organizacji ekologicznych w Polsce powstałej 9 stycznia 1928 r. W opisie (maksymalnie do 80 słów z zastosowaniem perswazyjnych środków językowych) proponowanych działań skorzystaj z fragmentu Statutu oraz nawiąż do znaku graficznego organizacji.**

[0 – 10 pkt]

Źródło do zadania 5. Statut uchwalony przez Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów Ligi Ochrony Przyrody w dniu 6 października 2012 r. [fragment]

§ 11

Liga realizuje swe cele poprzez:

1. Działalność nieodpłatną pożytku publicznego polegającą na:

- 1) podejmowaniu działań o charakterze interwencyjnym, w szczególności współdziałanie w zakresie ujawniania i ścigania przestępstw oraz wykroczeń przeciwko środowisku przyrodniczemu,*
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczania ujemnych skutków naruszania środowiska przyrodniczego, w tym składanie uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, bądź uczestniczenie w nim na prawach strony,*
- 3) inicjowaniu i podejmowaniu społecznych przedsięwzięć, pełnieniu roli organizatorskiej w społecznym ruchu na rzecz ochrony przyrody uwzględniającym zasady zrównoważonego rozwoju,*
- 4) popularyzowaniu wśród społeczeństwa, a zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, odpowiedzialnego stosunku do przyrody ojczystej,*
- 5) współdziałaniu z organami państwowymi, w tym administracji rządowej i samorządowej, a w szczególności z komisjami i radami powoływanymi przez nie, w celu wykonywania zadań wchodzących w zakres działania Ligi, w tym zleconych przez te organy, [...]*
- 7) organizowaniu i prowadzeniu obserwacji przyrodniczych, konkursów, spotkań, wystaw, olimpiad, klubów zainteresowań, akcji społecznie użytecznych, np. zalesianie, zakładanie arboretów i parków.*

2. Działalność odpłatną pożytku publicznego polegającą na:

- 1) prowadzeniu działalności twórczej i informacyjno-promocyjnej mającej na celu wzbudzanie zainteresowania i szacunku do przyrody, [...]*
- 3) organizowaniu wypoczynku dzieci i młodzieży w formie obozów, kolonii, warsztatów ekologicznych, wycieczek przyrodniczych, [...]*
- 6) propagowaniu walorów krajobrazu, uprawianiu turystyki ekologicznej i promocji zdrowia.*

Materiał do zadania 5. Znak graficzny



Źródło: <https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DTJlqyHfm>; Liga Ochrony Przyrody, dostępny w Internecie: lop-podkarpackie.pl, tylko do użytku edukacyjnego. [dostęp: 10.11.2025 r.]

Działanie I.

[0 – 5 pkt]

.....

Działanie II.

[0 – 5 pkt]

.....